

uspeva, pa ga prebivalstvo ne zna dobro uporabljati. Kmetijska družba izkuša z napravo sadnega mošta kmetom pomagati. Ne le na Kranjskem, temveč tudi drugod ima sadjarstvo ne le gmoten, temveč tudi kulturnen pomen. Le s sadnim moštom se bode omejilo žganjepitje, ki je tako škodljivo za telesno in duševno blaginjo prebivalstva. (Dobro! Dobra! na desni.) V krasnem Bledu, mnogim gospodom te visoke zbornice dobro znanem, deluje pridno podružnica kmetijske družbe, katera posebno Gorenjske strani interese smatra za svojo nalogo. Z lastnimi sredstvi je zgradila uzorno moštarno, katera stane 1500 gld.

Kaj je naravnejšega, da kranjska kmetijska družba sama podpira to podružnico in si prizadeva to napravo tako popolniti, da bode vzgledna, iz katere se bode širil nauk, kako se pripravlja dober sadni mošt. Pričakujem, da bode njega ekscelencija gospod poljedelski minister pospeševal to velevažno podjetje, ki je eno prvih take vrste. Kranjska kmetijska družba pa tudi želi, da bi se nastavljal še eden popoten učitelj, ki bi posebno poučeval o sadjarstvu, po z.m. pa morda v Ljubljani učil o tem predmetu. Nekaj stroškov prevzela bi kranjska dežela. Prosim gospoda ministra, da nas krepko podpira, da se tudi v tem oziru zadosti potrebam prebivalstva.

Naša kmetijska družba hoče prirediti drugo leto povodom svoje stoipetindvajstletnice kmetijsko in gozdarsko razstavo. Dobro vem, kaj se bode poreklo: Kaj hočete s tolikimi razstavami? Ali moja domovina hoče pokazati svetu, kaj je s pridnostjo dosegla v kmetijstvu in gozdarstvu.

Marsikaj sem prosil, marsikaj izprožil, sedaj pa izrekam nado za izdatno podporo iz melioracijskega zaklada. Upamo, da bode njega ekscelencija gospod poljedelski minister, v katerega ima dežela naša popolno zupanje, oziral se na naše potrebe in da bode v ministerskem svetu tudi dosegel, da se bode kaj storilo za našo deželo. Saj ima država baš na Kranjskem v Idrijskem živosrebrnem rudniku velik zaklad. Pričakujem, da bode tudi moja domovina deležna obljub v prestolnem govoru. (Živahno odobravanje in rokoploskanje na desnici. Govorniku čestitajo.)

Politični pregled.

Domače dežele.

Takoj po končanih vojaških vajah se bodo vršile na Dunaji ministerske konferencije, h katerim prideta tudi ogrski ministerski predsednik grof Szapary in finančni minister Weckerle. Predsedoval bode sam pre-svetli cesar.

Te dni je izšla brošura, spisana od nekega neimovanega vojaka, v kateri se priporoča izboljšanje in pomnoženje naše vojne moči. Ta pisatelj je tudi izračunal, koliko denarja bo treba za to. On meni nič več nego 16 milijonov goldinarjev. Ker je pa „Fremdenblatt“, gla-

silo ministerstva za vnanje reči, zvedel za to brošuro, še predno je izšla, in ker se tudi zdaj prav resno bavi ž njenimi nasveti ter pravi, da so se začeli baviti ž njimi tudi merodanji krogi, iz tega je lahko sklepati, da se bo teh 16 milijonov tudi v resnici zahtevalo. Človeku se zdi, kot bi bila ta brošura nalašč naročena. Saj bi res čudno bilo, ko bi ne imeli v Avstriji deficita, ki je dandanes na svetu sploh v navadi.

Hrvaška. Zadnje bivanje Dalmatincev v Zagrebu in razni govori pri različnih slavnostih v glavnem mestu Hrvaške, kateri so se sukali okolo vprašanja o zedinjenji Dalmacije s Hrvaško, dali so spet nekaj gradiva časopisju takraj in onkraj Litave. Dočim se zdi madjarskemu časopisju umestno zahtevanje zedinjenja ter utemeljeno po hrvaškem državnem pravu, huduje se nemško časopisje tostran Litave nad demonstracijami, ki so se vršile v ta namen, ter pozivlje avstrijsko vlado, naj se postavi po robu takemu počenjanju, katero je naperjeno proti obstoječemu redu. Nemcem je vsako državno pravo, katero jim ne ugaja, nesmisel ter merodajno le obstoječe stanje reči. Posebno pa so Nemci nejevoljni, ker se je hrvaška vlada udeležila ostentativno slavnosti ter javno pokazala, da je tudi ona za združenje. Ker pa dela sedanja vlada v Zagrebu vse tako, kakor jej narekujejo iz Budapešte, ter je vsemu svetu znano, da so madjarske želje vedno in povsod nasprotne hrvaškim, zato je popolnoma opravičen sum, da bi se ujemali Madjari tudi glede zedinjenja Dalmacije s Hrvaško s Hrvati. Zato je pa popolnoma verjetno, da so se postavili Madjari na stališče: do, ut des. Madjari imajo velikanski vpliv v vseh avstrijsko-ogrskih političnih vprašanjih; to je znano nam, to vedo dobro pa tudi oni sami. Ž njih pomočjo in na podlogi obstoječega državnega prava dosegli bi Hrvatje brezdvomno zaželeno združenje. Vpraša se le, kako plačilo bi zahtevali Madjari od Hrvatov za tako uslugo? Ker je Reško vprašanje postalo zadnji čas tudi pereče, ne motili bi se mnogo, ako bi trdili, da so pripravi Madjari le tedaj podpirati Hrvate, ako jim prepuste Hrvatje — Reko. Ker je pa Reka prevažno mesto in je Hrvatje nikakor iz leja ne morejo in ne smejo prepustiti Madjarom, preteklo bode še mnogo časa, predno bode združenje Dalmacije s Hrvaško dognana stvar.

Vnanje države.

Rumunska. — Rumunska kraljica je nevarno zbolela v Benetkah. — Po mnogih rumunskih vaseh v Macedoniji so se začeli početkom tega meseca prepiri med Rumunci in Grki. Grki hočejo namreč odstraniti rumunski jezik iz cerkev v Macedoniji tudi po onih vaseh, po katerih stanujejo Rumunci.

Ruska. — Iz Kodanja se poroča, da ruska carica ne pojde v Pariz.

Nemška. — V nemškem državnem zboru se bodo posvetovali pri prihodnjem zborovanji o zakonskem načrtu glede brzdanja preobilega uživanja žganih pijač. Načrt je že odobril zavezni svet.